

СЕРТИФІКАЦІЙНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Час виконання – 180 хвилин

Робота має три частини. Частина 1 містить 33 завдання різних форм з української мови. Частина 2 містить 24 завдання різних форм з української літератури. Відповіді на завдання частин 1 і 2 Ви маєте позначити в *бланку А*. Частина 3 передбачає написання власного висловлення в *бланку Б*.

Результат виконання завдань частин 1 і 3 буде зараховано як **державна підсумкова атестація**.

Результат виконання **всіх** завдань сертифікаційної роботи буде використано під час **прийому до закладів вищої освіти**.

Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Правила виконання зазначені перед завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте лише після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланків відповідей

1. У *бланку А* і *Б* записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, згідно з вимогами інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені відповіді в *бланку А* буде зараховано як помилкові.
4. Якщо Ви позначили в *бланку А* відповідь неправильно, можете виправити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
☒	☐	☐	☐
5. Виконавши завдання частини 3 в зошиті, акуратно запишіть його в *бланк Б*.
6. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних у *бланку А*, та якості написання власного висловлення в *бланку Б*.

Ознайомившись з інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 16.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці *бланка А* так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Зичимо Вам успіху!

Частина 1
Українська мова

Завдання 1–10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

1. На перший склад падає наголос у всіх словах, ОКРІМ
А причіп
Б косий
В жалюзі
Г випадок

2. Вставним словосполученням ускладнено речення (*розділові знаки пропущено*)
А За теорією Ч. Дарвіна було знято кілька цікавих науково-популярних фільмів.
Б За теорією Ч. Дарвіна тривалий час уважно слідкували науковці в Кембриджі.
В За теорією Ч. Дарвіна головною рушійною силою еволюції є природний добір.
Г За теорією Ч. Дарвіна з'явилися й інші пояснення чинників еволюції видів.

3. Антонімами є слова в рядку
А постійний – сталий
Б приємний – милий
В різниця – тотожність
Г провісник – предтеча

4. Суфікс *-инн(я)* має різне значення в словах рядка
А носіння, говоріння
Б гасіння, коріння
В ходіння, шарудіння
Г терпіння, водіння

5. Дотримано норми узгодження прикметника з іменником у рядку
А рожеве фламінго
Б прудке кенгуру
В учена ступінь
Г високий насип

6. Знак м'якшення треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
А мистец..кий, учител..ство, камін..чик
Б малесен..кий, одягаєт..ся, мен..ший
В жмен..ці, винос..те, виріз..блений
Г він..чати, запоріз..кий, жен..шень

Прочитайте текст і виконайте завдання 7–10.

(1) Люко Дашвар пише неприкриту правду про чоловіків, жінок, дітей, тобто про нас із вами. (2) Авторка «зліплює» людей *до/купи* в одне неймовірне ціле –

і виходять, здавалося б, фантастичні, а насправді цілком реальні історії. (3) Її романи ніби знаєш *на/пам'ять*, адже «ковтаєш» за одну ніч, а потім вони ще довго звучать у твоїй голові. (4) Іноді читати стає важко, але ти примушуєш себе рухатися вперед, сторінка за сторінкою, *на/зустріч* болю й захвату. (5) Разом з героями ми підіймаємося *на/гору* людських страждань, і падаємо вниз, чудово розуміючи, що все в цих книгах справжнє.

7. Окремо в тексті треба писати сполуку слів

- А до/купи
- Б на/пам'ять
- В на/зустріч
- Г на/гору

8. У тексті слово **фантастичні** (речення 2) можна замінити всіма наведеними словами, ОКРІМ

- А дивовижні
- Б казкові
- В неймовірні
- Г правдиві

9. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А першому
- Б другому
- В третьому
- Г п'ятому

10. У формі знахідного відмінка в тексті вжито всі виділені слова, ОКРІМ

- А жінок
- Б людей
- В історії
- Г романи

Завдання 11–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення *бланка А*!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

11. Підкреслені літери позначають однаковий звук у кожному слові рядка

- А погляд, кладка, передзвін
- Б сьорбати, весняний, всюди
- В захист, розвиватися, пізній
- Г нитці, баскетбол, молитва
- Д край, вокзал, закріплення

12. Потрібно поставити *у* на місці всіх пропусків у рядку

- А побував ... Полтаві, заголовок ... журналі, пташенята ... гнізді
- Б бузок ... цвітінні, літак ... хмарах, повідомили ... новинах
- В впадати ... вічі, записано ... статуті, місця ... автобусі
- Г квітка ... вазоні, світло ... кімнаті, розчиняється ... молоці
- Д костюм ... шафі, подивитися ... вічко, постукав ... двері

13. Подвоєні літери на місці пропусків треба писати в усіх словах рядка
- А передгроз..я, суверен..ий, числен..ий
 - Б шален..ий, військ..омат, в..ічливість
 - В спорт..овари, від..звеніла, очікуван..ий
 - Г роз..броїти, осерд..я, від..зеркалення
 - Д студен..ий, благословен..ий, попідвікон..ю
14. Разом треба писати всі складні слова в рядку
- А фото/журналіст, високо/ефективний, екс/чемпіон
 - Б супер/обкладинка, західно/європейський, мікро/схема
 - В кисло/молочний, суспільно/політичний, пів/кілометра
 - Г мега/маркет, яскраво/жовтий, кілька/мільйонний
 - Д перекооти/поле, відео/конференція, міні/готель
15. Прочитайте речення.
Медичний безпілотник набирає швидкість близько ... кілометрів за годину й підвищує шанси на виживання під час серцевого нападу ... відсотків.
 Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків
- А сто, від восьми до вісімдесяти
 - Б ста, від вісьми до восьмидесяти
 - В ста, від восьми до восьмидесятьох
 - Г сто, від вісьми до вісімдесяти
 - Д ста, від восьми до вісімдесяти
16. Граматично правильне продовження речення «*Перебуваючи на екскурсії в Холодному Яру,..*» наведено в рядку
- А хлопців зацікавили розлогі столітні дуби.
 - Б сповнюєшся дивовижною силою козацького краю.
 - В запам'яталось місце освячення гайдамацької зброї.
 - Г нас здивував таємничий Мотронинський монастир.
 - Д нам розповіли про історію написання роману «Залишенець».
17. Прочитайте речення (розділові знаки пропущено).
Як справжній митець(1) він(2) незважаючи на уявну відчуженість від світу(3) був уважний(4) чутливий до всього навколишнього(5) і ніколи не стояв осторонь рухів та змін.
 Кому треба ставити на місці всіх цифр, ОКРІМ
- А 1
 - Б 2
 - В 3
 - Г 4
 - Д 5
18. Лексичної помилки НЕМАЄ в реченні
- А На лекціях з етики професор розповідав студентам, як тактичніше вчинити в тій чи тій не надто приємній ситуації.
 - Б Імунологи прогнозують, що останні місяці року будуть удачними для укріплення здоров'я.
 - В На симпозіум поїде чисельна група науковців, які брали участь у досліді цієї теми.
 - Г На конференцію запросили різних за фахом лікарів: від хірургів до реабілітації.
 - Д У тендітних руках балерини – оберемок червоних троянд, і це найвища оцінка її роботи в новому спектаклі.

19. НЕПРАВИЛЬНО утворено форму наказового способу дієслова в рядку
- А читаймо, їжмо
 - Б живімо, стіймо
 - В бережімо, печімо
 - Г сядемо, повірмо
 - Д дихаймо, граймо
20. Речення з однорідними членами можна утворити, якщо до частини «Я обожнюю теплі травневі вечори...» додати
- А але недолюблюю холодні листопадові.
 - Б зі щебетанням птахів у нашому саду.
 - В тоді так мріється про щось небуденне.
 - Г напоєні пахощами яблуневого цвіту.
 - Д хоча й червневі мають свої принади.
21. Правильно оформлено пряму мову в реченні
- А Іван Франко писав «Народи тільки тоді зможуть досягнути щастя й свободи, коли всі будуть ученими працівниками».
 - Б «Бути людиною, – стверджував Антуан де Сент-Екзюпері – це означає відчувати, що ти за все відповідаєш».
 - В «Людина не для того створена, щоб терпіти поразки... – писав Ернест Хемінгуей. Людину можна знищити, але її неможливо перемогти».
 - Г «Багато величного є на Землі, але немає нічого більшого, як людина» – переконував славетний драматург Софокл.
 - Д «Ми – не безліч стандартних «я», – стверджував Василь Симоненко і додавав: – А безліч всесвітів різних».
22. Прочитайте речення (*цифра позначає попередній розділовий знак*).
- Уважалося,(1) що рондель,(2) традиційна форма французької літератури,(3) придатний лише для пейзажної чи інтимної лірики,(4) однак Павло Тичина створив свій різновид цього жанру,(5) що увійшов у поетичний світ революційним фанфарним маршем,(6) сповненим самобутніх рефренів.*
- НЕПРАВИЛЬНИМ є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку
- А кома 1 – при вставному слові
 - Б коми 2, 3 – при відокремленій прикладці
 - В кома 4 – перед сурядною частиною складного речення
 - Г кома 5 – перед підрядною частиною складного речення
 - Д кома 6 – при відокремленому означенні
23. Синонімічними до простого речення «Через постійне плазування в тіні ви позбавляєте себе можливості знайти сонце» є всі наведені складні речення, ОКРІМ
- А Ви не зможете знайти сонце, якщо виберете плазування в тіні.
 - Б Ви не зможете знайти сонце, бо вибрали плазування в тіні.
 - В Ви не зможете знайти сонце, тому що вибираєте плазування в тіні.
 - Г Ви не зможете знайти сонце, оскільки вибираєте плазування в тіні.
 - Д Ви не зможете знайти сонце, адже вибрали плазування в тіні.

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку А на перетині відповідних колонок і рядків. Усі інші види Вашого запису комп'ютерна програма реєструватиме як помилки.

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

24. Увідповідніть фразеологізм із його синонімом.

- Фразеологізм*
- 1 ні пари з вуст
 - 2 теревені правити
 - 3 грати очима
 - 4 починати здалека

- Синонім*
- А заходити збоку
 - Б за версту почути
 - В плескати язиком
 - Г рота не розкрити
 - Д пускати бісики

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. З'ясуйте, який відокремлений член речення є в кожному прикладі.

- Відокремлений член речення*
- 1 додаток
 - 2 означення
 - 3 обставина
 - 4 прикладка (різновид означення)

- Приклад речення*
- А Окрім заповідників і національних парків, значну роль у збереженні флори та фауни відіграють заказники.
 - Б Заказники, місця тимчасової заборони полювання, створюють з метою відновлення природних комплексів.
 - В Власники природних об'єктів, оголошених заказниками, зобов'язані забезпечити режим охорони та збереження таких територій.
 - Г Поставивши за мету захист рослин і комах, в Україні створили кілька ботанічних та ентомологічних заказників.
 - Д Іноді заказник відіграє важливу, фактично вирішальну роль у збереженні й відновленні певного рідкісного виду.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Доберіть приклад до кожної умови вживання тире.

- Умова вживання тире*
- 1 тире між підметом і присудком
 - 2 тире на місці пропущеного члена речення
 - 3 тире при відокремленій прикладці
 - 4 тире в безсполучниковому складному реченні

- Приклад речення*
- А Краще кепсько виконати свій обов'язок, аніж добре – чужий.
 - Б Бути особистістю – це бути самостійним джерелом дії.
 - В Звільнишся від зла – у тебе залишиться лише добро.
 - Г Любов, щирість, милосердя – такі риси має виховувати в собі кожен.
 - Д Я знаю лише одного тирана – тихий голос мого сумління.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Доберіть приклад до кожного типу односкладного речення.

Тип односкладного речення

- 1 означено-особове
2 неозначено-особове
3 безособове
4 називне

Приклад речення

- А Не докоряй ніколи і нікому.
Б Ніхто не винен у твоїх образах.
В Лиш посміються із такої примхи.
Г Не варто звинувачувати когось.
Д Порада доброї і мудрої людини.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).

(1) *Навіть* не дивлячись на годинник, знаю, (2) *що* зараз (3) *чверть* (4) *на* восьму.

- А іменник
Б числівник
В прийменник
Г сполучник
Д частка

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Читання й аналіз тексту

Завдання 29–33 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Прочитайте текст (цифри в дужках позначають номери рядків)
і виконайте завдання 29–33.

Правила «доброго троля»

(1–5) Кілька років тому в нашому місті запрацювала «гаряча лінія», що дала змогу швидко комунікувати з владою для залагодження різноманітних проблем. Щойно цей контактний центр почав функціонувати, я стала його постійною клієнткою. За допомогою дзвінків удавалося відновлювати обгорілі ліфти, освітлення, асфальтове покриття й просто змушувати чиновників діяти.

(6–9) Кожна невелика перемога зі слухавкою в руках окрилювала й надавала сил рухатися далі. У цій взаємодії з посадовцями була якась магія: як громадянка я могла повідомити, що не все гаразд, і вони реагували: відписували, телефонували й ремонтували.

(10–12) Щоправда, з часом «гаряча лінія» дещо «охолола» й почала «реагувати» гірше, а я стала рідше телефонувати, зокрема через брак перемог над бюрократією, але все ж не опускала рук.

(13–15) За останні півроку я скаржилася на бухгалтерку, що курить у приміщенні РЕО, на незручний графік прийому паспортиста, на паркування автомобілів поряд з пам'ятником Леонідові Бикову... А влада, звісно ж, «реагувала»...

(16–21) У відповідях мене інформували, що сигаретного диму я не відрізняю від запаху зварювання, що паспортист дуже зайнятий, а паркування на газонах заборонено. Часом здавалося, що чиновники просто знущаються. Тож планувала написати нищівну статтю про бездіяльність такої «гарячої лінії», але сьогодні передумала й вирішила розповісти про інше: мою громадську активність не зведено нанівець.

(22–31) Причиною такої зміни стало те, що, проходячи повз пам'ятник Бикову, нарешті побачила омріяні клумби, які роблять під'їзд до нього неможливим і захищають майданчик від руйнування. Хай хоч і через три місяці, але мої скарги, де я повідомляла, що водії, заїжджаючи за постамент, перетворюють територію навколо нього на розбиту сільську дорогу, таки подіяли! Це нічого, що на перше звернення посадовці відповіли, що залишати автівки на газоні заборонено й про це встановлено додаткові знаки (які там так і не з'явилися, а машини все продовжували нищити зелені насадження). Це нічого, що після другого сигналу мене «відфутболили» до патрульної поліції. Це все нічого... Головне, що перед пам'ятником таки облаштували квітники, які зупиняють «героїв» паркування...

(32–33) Велика ця перемога чи мала – не так суттєво. Вона важлива, бо унаочнює істину: відчиняють тому, хто стукає...

(34–44) Час пасивного очікування змін минув. Наша справа – «заражати» чиновників «вірусом небайдужості». Потрібно стати добрим і конструктивним тролем влади й спонукати її наводити лад, а щоб цей тролінг був дієвим й успішним, рекомендую взяти до уваги такі правила:

1. Якщо не намагатися щось змінити, тоді все залишиться як є.
2. Діяти треба письмово, а ще краще – з конкретним вхідним номером на документі.
3. Якщо з першого разу нічого не вийшло, не зневірюватися й діяти далі.
4. Якщо щось таки змінилося на краще, обов'язково дякувати.
5. Дякувати бажано теж письмово – це позитивний стимул для людей усередині системи відчувати власну значущість і повторювати свої маленькі подвиги.

(45–49) Якщо кожен стане добрим тролем, то вже завтра зміни будуть помітні, адже безлад починається саме тому, що ми мовчимо про жахливе дорожнє покриття наших вулиць, знищені пам'ятки архітектури, загиджені двори, украдені гроші... Боротися з цим треба не розмовами на кухнях, а офіційним діалогом з чиновниками. Крок за кроком.

За А. Леухіною

Прочитайте інформацію з Вікіпедії та виконайте завдання 29.

В інтернет-термінології «троль» – це людина, яка розміщує брутальні чи провокаційні повідомлення в Мережі, наприклад, на дискусійних форумах, перешкоджає обговоренню або ображає його учасників. Уважають, що термін «тролінг» є скороченням фрази «trolling for suckers» (техніка спортивної риболовлі), де «trolling», напевно, походить від «trawling» (тралення, ловля на блешню). Слово «тролінг», імовірно, набуло популярності завдяки подібності до слова «троль», що у фольклорі скандинавських народів позначає істоту потворну, неприємну, яка творить зло й завдає шкоди. Характерною рисою тролінгу є те, що його мета – привернути увагу до власної персони. Троль хоче відчувати свою значущість і «популярність», справити незабутнє враження й для цього використовує будь-які засоби.

29. Зважаючи на інформацію з Вікіпедії, можемо стверджувати, що в тексті «Правила “доброго троля”» значення слів «троль» і «тролінг» інші, ніж в інтернет-контексті. Найточніше суть цих понять у тексті передано в рядках
- А Троль – соціально активна людина, яка упереджено ставиться до органів влади й за будь-якої нагоди намагається ускладнити процес їхньої роботи різноманітними брутальними зверненнями. Тролінг – процедура некоректного звернення до органів влади.
 - Б Троль – соціально небайдужа людина, яка не дає спокою тим, хто нехтує своїми посадовими обов’язками. Тролінг – процес постійного нагадування чиновникам про необхідність виконувати їхні обов’язки.
 - В Троль – соціально не реалізована людина, яка будь-якими засобами намагається показати перед владою свою значущість. Тролінг – діяльність троля, що заважає роботі чиновників.
 - Г Троль – соціально не затребувана людина, яка намагається само-реалізуватися шляхом постійного привертання уваги до себе. Тролінг – набридання іншим через саморекламу.
30. Основну думку тексту передано в рядках
- А У цій взаємодії з посадовцями була якась магія: як громадянка я могла повідомити, що не все гаразд, і вони реагували: відписували, телефонували й ремонтували. *(рядки 6–9)*
 - Б Тож планувала написати нищівну статтю про бездіяльність такої «гарячої лінії», але сьогодні передумала й вирішила розповісти про інше: мою громадську активність не зведено нанівець. *(рядки 16–21)*
 - В Головне, що перед пам’ятником таки облаштували квітники, які зупиняють «героїв» паркування... *(рядки 30–31)*
 - Г Боротися з цим треба не розмовами на кухнях, а офіційним діалогом з чиновниками. Крок за кроком. *(рядки 45–49)*
31. У тексті НЕ розкрито мікротеми
- А потенціал міської «гарячої лінії» щодо залагодження проблем у місті
 - Б правила ведення постійної комунікації з офіційними органами
 - В страх громадян боротися за свої права на чисте й упорядковане місто
 - Г інертність бюрократичної владної машини під час залагодження проблем
32. Із тексту зрозуміло, що авторка не реалізувала свого наміру написати нищівну статтю про роботу міської «гарячої лінії» *(рядки 16–21)* через те, що
- А регулярно отримувала від міської влади відповіді на свої звернення
 - Б звикла до своєрідного знуцання влади беззмістовними відписками
 - В усвідомила шкідливість такої статті для залагодження міських проблем
 - Г вирішила, що важливішими для читачів будуть позитивні приклади
33. Ключовими словами тексту можна вважати всі, ОКРІМ тих, що наведені в рядку
- А добрий троль, гаряча лінія, влада
 - Б ліфт, розмова на кухні, слухавка
 - В контактний центр, діалог, адміністрація
 - Г громадянин, офіційний запит, відповідь

Частина 2
Українська література

Завдання 34–53 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

34. Словами

*Та нехай мій батько добре дбає,
Грунтів, великих маєтків нехай
не збуває,*

Великих скарбів не збирає... –
звертається до козаків

- А Олеся Запорожець
- Б Маруся Богуславка
- В Леся Череванівна
- Г Маруся Чурай
- Д Наталка Полтавка

35. У рядках

*Бряжчить шабля о шолом,
Тріщать списи гартовані
В степу, в незнаємому полі,
Серед землі Половецької...*

Тарас Шевченко згадує події, зображені у творі

- А «Енеїда»
- Б «Гайдамаки»
- В «Слово про похід Ігорів»
- Г «Чорна рада»
- Д «Ой Морозе, Морозенку»

36. Слова

*Де общее добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинність ісправлять...*

належать персонажу твору

- А «Повість минулих літ»
- Б «Слово про похід Ігорів»
- В «Всякому місту – звичай і права...»
- Г «Енеїда»
- Д «Гайдамаки»

37. «Гарно вбрану молодь письменник бачив і в Основі, і в Харкові, а знання творчості народу та реальної дійсності в цих місцях поєдналися й допомогли створити яскраві сентиментальні образи», – сказано про твір, у якому

- А дівчина йде в ліс по гриби
- Б свекруха сварить невістку
- В мати хоче видати дочку за гетьмана
- Г дівчина проводить хлопця на війну
- Д чоловік пише лист дружині

38. На світлині

зображено мурал зі словами, узятими з твору, де є рядки

- А *«Все йде, все минає – і краю немає, / Куди ж воно ділось? Відкіля взялось? / І дурень, і мудрий нічого не знає...»*
- Б *«І мене в сім'ї великій, / В сім'ї вольній, новій, / Не забудьте пом'янути / Незлим тихим словом...»*
- В *«Не журиться Катерина / І гадки не має – / У новенькій хустиночці / В вікно виглядає...»*
- Г *«Чурек і сакля – все твоє; / Воно не прошене, не дане, / Ніхто й не возьме / за своє, / Не поведе тебе в кайданах...»*
- Д *«Розкуйтеся, братайтеся, / У чужому краю / Не шукайте, не питайте, / Того, що немає...»*

39. Козацький літопис Самовидця став одним із джерел для написання твору

- А «Гайдамаки»
- Б «Чорна рада»
- В «Енеїда»
- Г «Україна в огні»
- Д «Маруся Чурай»

40. *«Ставте, тату, мерщій хату через сіни...»* – вимагає персонаж

- А усмішки
- Б соціально-побутової драми
- В пригодницького роману
- Г соціально-побутової повісті
- Д комедії

41. У творі *«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»* порушено проблему

- А «сродної праці»
- Б служіння митця народів
- В «пропащої сили»
- Г взаємин вождя і народу
- Д формування національної еліти

42. Афоризм Григорія Сковороди *«Потрібно тільки пізнати себе, хто для чого народжений. Краще бути натуральним котом, ніж з ослиною природою левом»* суголосний з головною думкою твору

- А «Кайдашева сім'я»
- Б «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
- В «Сон» («У всякого своя доля...»)
- Г «Мартин Боруля»
- Д «Мойсей»

43. *Дух, наука, думка, воля –
Не уступить пільмі поля.
Не дасть спутатись тепер...* –
перекоаний ліричний герой твору
- А Володимира Сосюри
 - Б Івана Франка
 - В Тараса Шевченка
 - Г Олександра Олеся
 - Д Миколи Зерова
44. Переліком дійових осіб починається твір, який має присвяту
- А Якову де Бальмену
 - Б любові всевишній
 - В «Цвітові яблуні»
 - Г своєму батькові Юліанові Я. Кобилянському
 - Д кононівським полям
45. *«Сусідній» ліс, теля, місяць і зорі* – це образи-символи твору, у якому змальовано життя родини
- А Кайдашів
 - Б Боруль
 - В Мазайлів
 - Г Федорчуків
 - Д Запорожців
46. Послідовність розгортання подій твору «Лісова пісня» дотримано в рядку
- А Лукашева сопілка будить Мавку – Килина з Лукашем жнуть жито – Марище забирає Мавку – зустріч Лукаша із загубленою Долею
 - Б Килина з Лукашем жнуть жито – Марище забирає Мавку – Лукашева сопілка будить Мавку – зустріч Лукаша із загубленою Долею
 - В Марище забирає Мавку – зустріч Лукаша із загубленою Долею – Лукашева сопілка будить Мавку – Килина з Лукашем жнуть жито
 - Г Лукашева сопілка будить Мавку – Марище забирає Мавку – Килина з Лукашем жнуть жито – зустріч Лукаша із загубленою Долею
 - Д Лукашева сопілка будить Мавку – зустріч Лукаша із загубленою Долею – Килина з Лукашем жнуть жито – Марище забирає Мавку
47. Представнику «розстріляного відродження» належать рядки
- А *Все повторялось: і краса, й потворність.
Усе було: асфальти й спориші...*
 - Б *Ні ж бо, не злотне; зрівнявши все злото
Проти свободи воно лиш болото...*
 - В *Хоч знаєш, знаєш, добре знаєш,
Як я люблю тебе без тьми...*
 - Г *Може, квіти зйдуть – і настане
Ще й для мене весела весна...*
 - Д *І в наші дні зберіг ти чар-отруту:
В тобі розбили табір аспанфуту...*
48. Драматичними за родовою ознакою є обидва твори в рядку
- А «Бджола та Шершень» та «Гайдамаки»
 - Б «Наталка Полтавка» та «Мина Мазайло»
 - В «Intermezzo» та «Україна в огні»
 - Г «Лісова пісня» та «Я (Романтика)»
 - Д «Залізний острів» та «Мартин Боруля»

49. У рядках
*Кленує тобі, веселий світе,
 Кленує тобі, моє дитя.
 Що буду жити, поки жити
 Мені дозволить дух життя!*
 провідним художнім засобом є
 А порівняння
 Б антитеза
 В анафора
 Г гіпербола
 Д алегорія
50. «І мрії про можливість наскоком здобути місце в міській машині зараз здавались йому самому дитячими. Він тлумачив сам собі – треба скласти іспит, добути стипендію й учитись, а решта все прикладеться...» – сказано про
 А Степана Радченка
 Б Петра Шраменка
 В Степана Борулю
 Г Михайла Федорчука
 Д Мокія Мазайла
51. Євген Маланюк є автором рядків
 А «Як син, тобі доземно уклонюсь / і чесно гляну в чесні твої вічі...»
 Б «Понад все вони любили / Свій коханий край...»
 В «Одійдіте, недруги лукаві!.. / Друзі, зачекайте на путі!..»
 Г «Прийшли лемки у крисянях / і принесли місяць круглий...»
 Д «Не кинувши у глиб надійний якір, / Пливу й пливу повз береги краси...»
52. У рядках
*Я знаю, дід та баба – це коли є онуки,
 а в них сусідські діти шовковицю їдять*
 сказано про
 А самотність старшого покоління
 Б щасливе подружнє життя
 В активне життя стареньких
 Г неможливість існування без праці
 Д сум за далеким дитинством
53. Характерні риси постмодернізму відчутні в рядках
 А «Там дивний ліс зітхає ароматом / І весь дзвенить од гімнів п'яних пtiць, / Співа трава, ніким ще не зім'ята, / І вабить сном солодких таємниць...»
 Б «Дорога і дорога лежить за гарбузами. / І хтось до когось їде тим шляхом золотим. / Остання в світі казка сидить під образами...»
 В «Ми, й невтямки нікому з нас, нікому, / Що зовсім не на білому коні, / І навіть не на іншому якому, – / На BMW або на БМП / Зима влетить по вимерзлій шосейці...»
 Г «Красиве, засмагле сонце / В золотих переливах кучерів, / У червоній сорочці навипуск, / Що їхало на велосипеді, / Обминаючи хмари у небі...»
 Д «Де дня розгойдані тарілі? / Мосянжний перегуд джмелів, / твої пшеничні руки білі / над безберегістю полів...»

У завданнях 54–57 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в бланку А комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланку А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

54. З'ясуйте, кому з персонажів належать слова.

	<i>Персонаж</i>		<i>Висловлювання</i>
1	Омелько Кайдаш	А	«Та що його питати: він по гóроду гав ловив та витрішки продавав... Чом ти, йолопе, не кланяєшся пану возному та не поздоровиш його?..»
2	Степан Боруля	Б	«Столоначальником буду, а потім, може, й секретарем, чин дадуть, женюся на багатій...»
3	Іван Брюховецький	В	«Не знатимете під мою булавою жодного козака або козацької старшини над собою паном: усі будемо рівні...»
4	виборний Макогоненко	Г	«Чого ви ластесь? Чого ви сваритесь? Сьогодні свята п'ятниця, а вони тебе, неначе на злість, тільки до гріха доводять. Нащо тобі ... те мотовило?..»
		Д	«Я не жадаю від вас ні крихітки землі! Держіться вашої землі, а я зроблю, що мені схочеться!..»

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

55. Увідповідніть ім'я автора з ключовими словами до його твору.

	<i>Автор твору</i>		<i>Ключові слова</i>
1	Микола Хвильовий	А	гріх братовбивства, влада землі над людиною
2	Остап Вишня	Б	чорний трибунал, загірна комуна
3	Олесь Гончар	В	майбутній письменник, багатодітна родина
4	Іван Драч	Г	закинутий крейсер, закохана пара
		Д	сонце на велосипеді, хлопчина-соняшник

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

56. З'ясуйте, кому з авторів належить уривок твору.

	<i>Автор</i>		<i>Уривок твору</i>
1	Ліна Костенко	А	«Усмішка твоя – єдина, / Мука твоя – єдина, Очі твої – одні».
2	Олександр Довженко	Б	«Сучасне завжди на дорозі з минулого в майбутнє».
3	Іван Багряний	В	«Поезія – це завжди неповторність, / якийсь безсмертний дотик до душі».
4	Василь Симоненко	Г	«Ліпше вмирати біжучи, ніж жити гниючи».
		Д	«Ні! Я жива! Я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмирає».

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

57. Увідповідніть ім'я митця з висловлюванням про нього.

<i>Митець</i>		<i>Висловлювання</i>
1	Іван Котляревський	А «Мабуть, жоден з великих поетів світу не вистраждав так важко свободи як вищого Божого дару і не зміг сказати так одчайо за живих, за мертвих і за ненароджених...»
2	Тарас Шевченко	Б «Багато літ минуло, як те занедбане й закинута під сільську стріху українське слово, мов Фенікс із попелу, воспряло знову в устах батька нашої нової літератури, голосно залунало по широких світах...»
3	Пантелеймон Куліш	В «Кінокласикою стали його соняшники, його яблука, що, немало вже наплодивши епігонів, самі в первозданній свіжості обійшли світ у стрічках “Земля”, “Арсенал”...»
4	Іван Франко	Г «У нього є прекрасна річ – лірична драма “Зів’яле листя”... з такою широкою гамою почуттів..., що, читаючи..., не знаєш, кому оддати перевагу: чи поетові боротьби, чи поетові-лірикові, співцеві кохання та настроїв...»
		Д «У його особі переміг історик-професіонал, з таким мистецьким хистом відтворює він пройняту грозовими розрядами атмосферу наростання кризи – Руїни, поступову втрату Україною державності...»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина 3

Власне висловлення

58. Прочитайте наведений текст.

Людам властиво мріяти. У своїх фантазіях ми бачимо себе кращими, розумнішими, багатшими, щасливішими, тобто ледь не ідеальними, звичайно ж, у досконалому світі. І коли з плином часу рух до бажаного видається заважким і надто повільним, багато хто занепадає духом, опускає крила й, урешті-решт, відмовляється від прагнень...

Викладіть Ваш погляд на проблему:

Як же вберегтися від зневіри на шляху до мрії?

Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі аргументи, що найкраще підтвердять Вашу думку. Проілюструйте Ваші міркування посиланнями на приклади з художньої літератури чи інших видів мистецтва (зазначте автора й назву твору, укажіть на проблему, порушену митцем, художній образ, через який проблему розкрито, наведіть цитату з твору тощо), історичними фактами або випадками з життя. Не переказуйте змісту художнього твору, не давайте повної характеристики образів. Сформулюйте висновки.

Роботу запишіть у бланку **Б**. За потребою використовуйте чернетку наприкінці зошита.

Увага! Роботу, що не відповідає темі власного висловлення, буде оцінено в 0 балів.
Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів

Lined writing area with 30 horizontal lines.